

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2020-09-17

Diarienummer:
UBN-2020-06798

Handläggare:
Annbritt Öqvist

Svar på nämndinitiativ med anledning av uppenbar platsbrist i förskolan

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** besvara initiativet med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Bakgrund

Vid nämndens sammanträde i juni lämnade Gabriella Lange (M), Christopher Lagerqvist (M), Fredrik Hultman (M), Olle Romlin (C) och Jonas Segersam (KD) ett initiativ om platsbrist i förskolan. I initiativet föreslås att nämnden får information om följande:

- 1) Hur ska tillgången på förskoleplatser i centrala staden lösas under läsåret 2020–21?
- 2) Vilka särskilda insatser avser ni vidta för att snabbt komma tillrätta med problemen under hösten 2020, och på längre sikt?
- 3) Vilka lärdomar av förskolans anmärkningsvärda briser gällande prognoser, planering och god framförhållning tar ni med er i det kommande arbetet?

Föredragning

Frågorna i initiativet kommenteras nedan.

Insatser för tillgång till förskoleplatser

I augusti finns det tillgång till platser i centrala staden eftersom femåringar då lämnar förskolan och börjar förskoleklass. Därefter fylls platserna snabbt på under hösten i september och oktober, så att de som söker plats från november och framåt får

placeringar längre och längre bort från centrala staden. Därför öppnas beredskapsplatser redan i november.

Genom en översyn av förskolors maxkapacitet kopplat till reglerna för statsbidraget för mindre barngrupper, ventilationskapacitet och utrymning kan fler platser i befintliga förskolor ordnas under våren. Detta genererar fler platser i de mest centrala delarna samt ytterligare platser inom ett område som sträcker sig till Slavsta och främre Luthagen. Förvaltningen går även ut med en förfrågan till fristående förskolor om de kan utöka maxkapaciteten under våren.

Nämnden har fått underlag för att i oktober besluta om godkännande av tre nya fristående förskolors etableringar i Luthagen/Stabby, Skölsta och Ultuna omfattande 285 platser totalt från och med årsskiftet.

Arbete pågår även om att undersöka möjligheten att förlänga modulförskolors markarrende.

Beslut har tagits om två nya förskolebussar. Bussarna ska placeras centralt och kan vara på plats sommaren 2021. Temporära beredskapsplatser planeras i centrala staden där de äldre barnen på vissa avdelningar är ute under våren vilket medför att det kan fyllas på med nya barn. Detta kan ses som del av det politiska uppdraget att utreda ”Ur och skur”.

Arbete för bättre planering och framförhållning

I samband med att fastighetsavdelningen på stadsbyggnadsförvaltningen och lokalavdelningen inom utbildningsförvaltningen gick samman i en fastighetsstab har vissa förutsättningar förbättrats. Idag sker ett närmare samarbete i vissa delar av lokalförsörjningsarbetet.

Lärdomar i det fortsatta arbetet gällande prognoser, planering och framförhållning är bland annat att det behövs ett tidigare samarbete med avdelningen plan och bygg samt mark och exploatering inom stadsbyggnadsförvaltningen. Ett samarbete mellan fastighetsstaben och skolvalsgruppen inom UBF/Systemstöd har inletts vilket kommer fördjupa analyser av prognoser och elevströmningar. Vidare har en tydlig rutin för årlig uppföljning av kapaciteterna på olika förskolor och skolor utarbetats i samarbete mellan fastighetsstaben och utbildningsförvaltningen.

Ett arbete pågår för en mer stringent beställningsprocess vilket skapar en tydlighet hos alla inom fastighetsstaben som arbetar med beställningar av förskole- och skolprojekt. Det kommer innebära att staben i ett tidigare skede skickar beställningar till bolagen samt övriga fastighetsägare och därefter lättare kan följa upp projektets alla skeden.

En tydligare ansvarsfördelning och ett systematiskt arbete angående modulernas bygglov och eventuella markarrenden har upparbetats inom fastighetsstaben. Det ger förutsättningar för en bättre framförhållning vad gäller permanenta ersättningar för de tillfälliga lokalerna.

Befolkningsprognoserna på delområdesnivå visar ibland en annan bild än erfarenheter av verkligheten. Det innebär till exempel att nybyggnationsområden inte alltid har visat en tillräckligt stor befolkningstillväxt eller att redan uppbyggda områden har visat en förhållandevis hög befolkningsökning. Det finns därmed behov av att dela upp SCBs kommunprognos på kommunens olika lokalförsörjningsområden.

Konsekvenser för barn/elever

Ej aktuellt

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt

Konsekvenser för näringslivet

Ej aktuellt

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-09-17

Bilaga: Nämndinitiativ med anledning av uppenbar platsbrist i förskolan

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

NÄMNDINITIATIV MED ANLEDNING AV UPPEBAR PLATSBRIST I FÖRSKOLAN, LÄSÅRET 2020-21

Förslag till Utbildningsnämnden

Uppsalaalliansen

Brist på förskoleplatser kan få stora konsekvenser och barn riskerar att placeras långt från sina hem. Uppsala kommun måste kunna säkerställa långsiktiga och trygga förskoleplatser för alla barn, men enligt en föredragning i förskoleutskottet riskerar platserna till förskolan i centrala staden att ta slut redan i augusti 2020.

En sådan utveckling är anmärkningsvärd, dels för att höstterminen brukar uppvisa ett överskott på platser för att kunna täcka hela läsårets behov, dels för att planeringen av nya förskoleplatser i centrala staden verkar ha stannat av eller kraftigt försenats. Nu hör oroliga vårdnadshavare av sig och vittnar om att kapaciteten i centrala staden inte utnyttjas optimalt.

I kommunstyrelsen lämnade vi (Uppsala-alliansen och Vänsterpartiet) i vintras ett initiativ om att använda 10 mnkr av de 117 miljoner som en riksdagsmajoritet beslutade tilldela Uppsala kommun i extra välfärdsmedel för att säkra förskoleplatserna under våren. Tyvärr avslog minoritetsstyret (S L MP) med stöd av Sverigedemokraterna vårt förslag i kommunfullmäktige efter att det återremitterats av minoritetsstyret.

Kommunen har en lång historia av oförmåga att få fram platser inom barnomsorgen, vilket när Allians-partierna styrde 2006-2014 avhjälpes akut genom en stor mängd modulförskolor. Ett skolfastighetsbolag inrättades också, men vi har med nuvarande vänsterstyre ännu inte sett hur planeringen för nya lokaler har börjat fungera.

Det tycks grundläggande finnas stora brister i hur behoven av förskola och barnomsorg prognostiseras. Dessutom en dålig framförhållning när det gäller såväl avveckling av förskolor, flytt och att få nya på plats som kan ersätta uttjänta lokaler.

I centrala staden finns det ett antal frågetecken runt förskolor som står tomma eller ska lämnas. Vi tänker exempelvis på Karlavagnen vid Observatorieparken, Gunnars vid Samariterhemmet, Tallens vid Petterslund (och även just Petterslunds), och Sten Stures som hotas av minoritetsstyrets planer för södra åstråket. För att inte tala om haveriet från styrets sida när det gäller planeringen för Hovstallängen – där planen var att kommunen skulle bygga både förskola och skola. Nu verkar det som att kommunen inser att man inte förmår detta – något vi varnat för hela tiden. Det skulle kunna byggas en förskola på den tomten, men inte skola. Andra exempel där både förskola och skola har stora frågetecken gäller Rosendals moduler och Polacksbacken.

Kommunen måste dels agera som huvudman för att möta behoven av förskoleplatser, både genom att bygga nytt, men framför allt genom att identifiera andra lokaler som kan användas inom en kortare tidshorisont. Dessutom kan kommunen uppmuntra och hjälpa andra, fristående, aktörer inom barnomsorg att hitta lokaler, både nyproduktion och befintliga, så att behoven kan mötas. Man måste också vara aktiv med alternativa till vanlig förskola såsom förskolebussar och pedagogisk omsorg.

NÄROMLAD
POLITIK
Centerpartiet

Med bakgrund av ovanstående föreslår Uppsala-Alliansen att nämnden får information om följande:

- 1) Hur ska tillgången på förskoleplatser i centrala staden lösas under läsåret 2020–21?
- 2) Vilka särskilda insatser avser ni vidta för att snabbt komma tillrätta med problemen under hösten 2020, och på längre sikt?
- 3) Vilka lärdomar av förskolans anmärkningsvärda briser gällande prognoser, planering och god framförhållning tar ni med er i det kommande arbetet?

Gabriella Lange (M)

Christopher Lagerqvist (M)

Fredrik Hultman (M)

Olle Romlin (C)

Jonas Segersam (KD)